

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 9.4.2008
COM(2008) 179 galīgā redakcija

2008/0069 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES IETEIKUMS

**par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūras izveidošanu
profesionālajai izglītībai un apmācībām**

**[SEC(2008) 440
SEC(2008) 441**

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1) PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ierosinātā ieteikuma mērķis ir izveidot Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūru (turpmāk tekstā „ietvarstruktūra”) kā atsaucis instrumentu, kas palīdzētu dalībvalstīm veicināt un pārraudzīt profesionālās izglītības un apmācību (PIA) sistēmu nepārtrauktu pilnveidošanu, pamatojoties uz vienotiem Eiropas kritērijiem. Ietvarstruktūrai jāsekmē PIA kvalitātes uzlabošana un savstarpējas uzticēšanās veidošana attiecībā uz valstu PIA sistēmām, veidojot mūžizglītības jomu, kurai ir pārrobežu raksturs.

Profesionālā izglītība un apmācības (PIA) ir svarīgs komponents ES centienos vairojot konkurētspēju un sociālo saliedētību, kā tas izklāstīts Lisabonas stratēģijā. Šīs stratēģijas pamatideja ir tāda, ka jārada uz zināšanām balstīta sabiedrība, galvenokārt veicot ieguldījumus cilvēkresursu kvalitātē un tās uzlabošanā. Svarīgas šā pasākuma sastāvdaļas ir resursu efektīvāka izmantošana un uz nākotni orientētas PIA veidošana, kas ietver jaunu pieeju mācībām gan skolā, gan darba vietā.

Šā mērķa plašumu pierāda tas, kā PIA ir organizētas visā ES, jo valstu un reģionālās programmas atbilst dažādiem standartiem, un tādējādi — daudziem atšķirīgiem kvalifikācijas veidiem. Šī daudzveidība nozīmē, ka ir milzīgas iespējas citam no cita mācīties un visas ES mērogā pārdomāt sistēmas turpmāko organizāciju. Tas nozīmē arī to, ka Eiropai ir vajadzīgi vienoti pamatprincipi, lai nodrošinātu pārredzamību, saskaņotību un pārnesamību attiecībā uz daudzajiem attīstības virzieniem Eiropā. Tam visam tam ir jānotiek, nepārkāpjot dalībvalstu PIA sistēmu pārvaldības autonomiju.

Barselonas Eiropadomes 2002. gadā izvirzītais mērķis līdz 2010. gadam panākt, lai Eiropas izglītības un mācību sistēmas kļūtu par kvalitātes kritēriju pasaulē, radīja jautājumu par to, kā veidot un nodrošināt PIA sistēmu kvalitāti kā centrālo jautājumu izglītības un apmācību politikas darba kārtībā. Svarīgākos elementus Barselonas mērķa sasniegšanai noteica Padomes rezolūcijā¹ un Eiropas profesionālās izglītības un apmācību ministru deklarācijā² par ciešākas sadarbības veicināšanu PIA jomā Eiropā, ar kuru sāka Kopenhāgenas procesu.

Eiropas turpmākā sadarbība ir nodrošinājusi pieredzes apmaiņu, savstarpēju mācīšanos un sekmējusi vienotību. Tas ļāva izstrādāt kopējus principus, pamatnostādnes un instrumentus kvalitātes paaugstināšanai, un rezultātā 2003. gadā tika izveidota vienota PIA kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūra (*CQAF*). *CQAF* pieeju apstiprināja Padome³, kura aicināja gan dalībvalstis, gan Komisiju šo pieeju atbalstīt ar praktiskām iniciatīvām, brīvprātīgi iesaistot attiecīgās ieinteresētās personas.

CQAF ir saderīga ar lielāko daļu esošo sistēmu, un tā ietver vienotus principus un atsaucis kritērijus, kas ļāva tai veicināt vairākas Eiropas un valsts līmeņa iniciatīvas⁴. Tomēr kvalitātes

¹ 2002. gada 19. decembris (OV 2003/C 13/02).

² Pieņemta Kopenhāgenā 2002. gada 29. un 30. novembrī.

³ Padomes 2004. gada 18. maija secinājumi par kvalitātes nodrošināšanu profesionālajā izglītībā un apmācībās.

⁴ Plašākā informācija — <http://communities.trainingvillage.gr/quality>.

kritēriji, provizoriskie deskriptori un rādītāji, uz ko pamatojas *CQAF* ieviešana, nav pietiekami skaidri noteikti un apgrūtināta šā instrumenta vispārināšanu.

Vairākas valstis ir uzsvērušas, ka ir jānostiprina *CQAF* statuss. Jebkurā gadījumā vajadzība *CQAF* izstrādāt tālāk tika atzīta 2004. gadā, kad Padome to apstiprināja. Visbeidzot, 2006. gada Helsinku komunikē, kurā pārskatīja Kopenhāgenas procesa prioritātes, tika uzsvērtā nepieciešamība pāriet no *CQAF* uz kvalitātes uzlabošanas kultūru.

Ierosinātais ieteikums pamatojas uz *CQAF* izmantošanā gūto pieredzi, un tajā ir ņemtas vērā dalībvalstu izteiktās prasības.

Izglītības un apmācību sistēmām ir jābūt tik elastīgām, lai tās reaģētu uz plaša spektra prasībām, vienlaikus saglabājot vispārējo saskaņotību dažādos ieviešanas līmeņos. Apmācību nodrošinājuma lietderīgums un efektivitāte šādu prasību izpildē ir regulāri jāvērtē, jāpārbauda un jāuzlabo, pamatojoties uz iegūtajiem pierādījumiem.

Kvalitātes nodrošināšana⁵ ir līdzeklis šā mērķa sasniegšanai. Kvalitātes nodrošināšana jāuzskata par PIA nepārtrauktas uzlabošanas instrumentu, kurš pamatojas uz kvalitātes ciklu, veidojot vajadzīgo mijiedarbību starp plānošanu, ieviešanu, vērtēšanu/pārbaudi un PIA pārskatīšanu. Kvalitātes nodrošināšana nozīmē sistemātisku pieeju kvalitātei ar skaidru orientāciju uz dalībnieku lomām dažādos līmeņos un to savstarpējām attiecībām. Kvalitātes nodrošināšanā jāietver arī PIA darbības pārraudzības metodes un jāizmanto mērījumi, lai nodrošinātu atbalstu PIA pārskatīšanai un uzlabošanai gan sistēmas, gan apmācību sniedzēju līmenī.

Šī pieeja kvalitātes nodrošināšanai ir atspoguļota kvalitātes nodrošināšanas vispārējos principos izglītības un apmācību jomā, kas ietverti ieteikuma par Eiropas kvalitātes pamatprincipu izveidošanu 3. pielikumā.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Impulss darbībai radās saistībā ar Padomes 2002. gada rezolūciju un deklarāciju („Kopenhāgenas process”), kam 2004. gada maijā sekoja Padomes secinājumi un 2006. gadā — Helsinku komunikē. Tajā bija ne tikai uzsvērtā vajadzība pamatoties uz *CQAF*, bet arī aicinājums plašāk piedalīties Eiropas tīklā kvalitātes nodrošināšanai profesionālajā izglītībā un apmācībās (*ENQAVET*)⁶. *ENQAVET* tika izveidots, lai atvieglotu pieredzes apmaiņu, savstarpējo mācīšanos un sekmētu vienprātību un atbalstītu, testētu un tālāk izstrādātu *CQAF*. Vairākās valstīs *ENQAVET* atbalsta kvalitātes nodrošināšanas valsts atsaucēs punkti (*QANRP*)⁷.

⁵ Ieteikumā lietotās definīcijas balstītas uz *Cedefop* mācību kvalitātes glosāriju (darba dokuments, 2003. gada novembris) <http://communities.trainingvillage.gr/quality>.

⁶ Eiropas Komisija 2005. gada oktobrī izveidoja *ENQAVET*, kad bija saņemts profesionālās izglītības padomdevēju komitejas labvēlīgs atzinums. Dalībniekus deleģēja dalībvalstis, kandidātvalstis, EBTA un EEZ valstis un Eiropas sociālo partneru organizācijas, ievērojot skaidri noteiktu procedūru.

⁷ Lielākajā daļā līdzdalības valstu *ENQAVET* pamatojas uz kvalitātes nodrošināšanas valsts atsaucēs punktiem, kas izveidoti, lai aktīvi atbalstītu tīkla darba programmas ieviešanu un uzlabotu attiecīgo ieinteresēto personu izpratni/informētību par tīkla pasākumiem. Šādi atsaucēs punkti valsts līmenī izveidoti uz esošo attiecīgo organizāciju bāzes vai, apvienojot tās, kā arī ļauj veidot sakarus ar plašu ieinteresēto personu loku un tās piesaista.

Kvalitātes nodrošinājums ir izveidots citās radniecīgās jomās, kuras ietekmē PIA. Augstākās izglītības jomā 2005. gadā ministru sanāksmē Bergenā un ieteikumā par turpmāku sadarbību augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā Eiropā⁸ noteica kvalitātes nodrošināšanas standartus un pamatnostādnes. Kvalitātes nodrošināšanas koncepcijas mobilitātes atbalsta pasākumu izstrādei un īstenošanai tika ieviestas ar ieteikumu par Eiropas Mobilitātes kvalitātes hartu⁹.

Tādējādi pēdējos gados gan ES, gan valstu līmenī ir veltīta uzmanība PIA kvalitātes veicināšanai. Ietvarstruktūrai jākļūst par līdzekli, kas dotu jaunu impulsu nepārtrauktajai kvalitātes vadības praksei un attiecīgi arī PIA sistēmu uzlabošanai.

Ietvarstruktūrā ir pilnā mērā ievērota dalībvalstu kompetence. Ietvarstruktūras mērķis ir stimulēt

- labāk izstrādātu un saskaņotu kvalitātes nodrošināšanas un uzlabošanas sistēmu radīšanu dažādās valstīs;
- kvalitātes nodrošināšanas un uzlabošanas sistēmu un metožu labāku pārredzamību PIA jomā, lai uzlabotu savstarpējo uzticēšanos un atvieglotu mobilitāti;
- sadarbību un savstarpējo mācīšanos, lai veicinātu ieinteresēto personu līdzdalību kvalitātes uzlabošanas kultūrā un atbildību visos līmeņos.

Ietvarstruktūra ir daļa no pasākumiem, kas paredzēti PIA sistēmu kvalitātes un pārvaldības uzlabojumu atbalstam. Šādi pasākumi ir Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra mūžizglītībai (*EQF*)¹⁰, Eiropas kredītpunktu sistēma PIA jomā (*ECVET*)¹¹ un vienotie Eiropas principi oficiāli neatzītās un neformālās (ikdienas) izglītības apzināšanai un atzīšanai¹².

Ietvarstruktūras izmantošana būs brīvprātīga. Tās galvenie lietotāji būs valsts iestādes un organizācijas, kuras ir atbildīgas par kvalitātes nodrošināšanu un uzlabošanu.

Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Ietvarstruktūra palīdzēs sasniegt Eiropas nodarbinātības stratēģijas mērķi, kas nozīmē efektīvākus ieguldījumus cilvēkkapitālā. Tā jo īpaši palīdzēs uzlabot cilvēkkapitāla ieguldījumu kvalitāti un lietderību, nodrošinot labāku izglītību un prasmes saskaņā ar

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. februāra Ieteikums par turpmāko Eiropas sadarbību augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā, 2006/143/EK, OV L 64/60, 4.3.2006.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Ieteikums par pārrobežu mobilitāti Kopienā izglītības un apmācības nolūkā: Eiropas Mobilitātes kvalitātes harta, OV L 394/5, 30.12.2006., (2006/961/EK).

¹⁰ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumam par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai, COM(2006) 479 galīgā redakcija, Briselē, 5.9.2006.

¹¹ Komisijas darba dokuments „Eiropas kredītpunktu sistēma profesionālajā izglītībā un mācībās; sistēma mācību rezultātu pārnesi, uzkrāšanai un atzīšanai Eiropā”; SEC(2006) 1431; 2006. gada 31. oktobris.

¹² Padomes secinājumi un Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju sanāksmē izteiktie secinājumi par vienotiem Eiropas principiem oficiāli neatzītās un neformālās (ikdienas) izglītības apzināšanai un atzīšanai; 9175/04 EDUC 101 SOC 220; 2004. gada 18. maijs.

nodarbinātības politikas pamatnostādņem (2005-2008)¹³ un jo īpaši saskaņā ar 24. pamatnostādni.

Arī paziņojumā par kohēzijas politiku¹⁴ uzmanība ir vērsta uz to, cik svarīgi ir pastiprināt ieguldījumus cilvēkkapitālā, nodrošinot labāku izglītību un prasmes un reformējot izglītības un mācību sistēmas, lai tajās tiktu izmantoti vienoti Eiropas atsaucē kritēriji un principi. Paziņojumā ietverts aicinājums dalībvalstīm izmantot resursus saskaņā ar konverģences mērķi, lai cita starpā uzlabotu arī izglītības un apmācību nodrošinājuma kvalitāti un efektivitāti.

2) APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

Priekšlikums izstrādāts darba rezultātā, kas veikts sadarbībā ar plašu organizāciju loku, kam ir īpašas kompetences PIA kvalitātes izstrādē. Sadarbība notika Eiropas PIA kvalitātes forumā (2001.-2002. gadā), PIA tehniskajā darba grupā (2003.-2004. gadā) un kopš 2005. gada — *ENQAVET* ietvaros.

ENQAVET apvieno dažādas institūcijas no 25 valstīm, kuras piedalās 2010. gada izglītības un mācību darba programmā, kā arī Eiropas sociālos partnerus. Turklāt tiek ņemti vērā viedokļi, ko pauž vēl plašāka to ieinteresēto organizāciju grupa, kuras piedalās konkrētos *ENQAVET* darba programmas pasākumos, kā arī viedokļi, ko pauž *QANRP*, kas apvieno plašu ieinteresēto personu loku valsts līmenī. Komisija arī apspriedās ar PIA ģenerāldirektoru (*DGVT*) un Profesionālās izglītības padomdevēju komiteju (*ACVT*), kurā darbojas dalībvalstu valdību, arodbiedrību un darba devēju organizāciju pārstāvji. *ACVT* savā 2007. gada 14. un 15. jūnija sanāsmē atzinīgi novērtēja Komisijas priekšlikuma projektu.

Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās ņemtas vērā

Šī apspriešanās apliecināja plašu atbalstu ietvarstruktūrai.

Īpaša uzmanība tika veltīta ieviešanas pasākumiem un tam, ka atsaucē kritērijiem un deskriptoriem jābūt maksimāli vienkāršiem. Atbalsts tika izteikts arī attiecībā uz kvalitātes rādītājiem un aicinājumu *ENQAVET* veikt turpmāko darbu sadarbībā ar rādītāju un etalonu pastāvīgo darba grupu.

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Zinātnes nozares un specializācijas jomas

*Cedefop*¹⁵ sniedza būtisku tehnisko un zinātnisko atbalstu, savukārt *EMF*¹⁶ nodrošināja sakarus ar kandidātvalstīm.

¹³ Padomes 2005. gada 12. jūlija Lēmums 2005/600/EK par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņem, OV L 205/21, 6.8.2005.

¹⁴ Komisijas paziņojums — Kohēzijas politika izaugsmes un darbavietu atbalsta jomā — Kopienas stratēģijas pamatnostādnes 2007.-2013. gadam, COM(2005) 0299, 5.7.2005.

¹⁵ Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs.

Izmantotās metodes

Ietvarstruktūra pamatojas uz *CQAF*, kura tika izveidota uz vienprātības pamata, ņemot vērā valstu atšķirīgo pieeju kvalitātes uzlabošanai un jo īpaši — apzinātos labas prakses piemērus. Konkrētāk, izrādījās, ka ir iespējams apzināt kvalitātes nodrošināšanas problēmas, kas ir kopīgas lielākajai daļai valstu, kā arī izstrādāt kvalitātes rādītāju atsauces kritērijus.

Tika apzināti un analizēti vairāk nekā 200 rādītāju. To skaitu samazināja, izvēloties prioritāros rādītājus kvalitātes nodrošināšanas atbalstam gan sistēmas, gan apmācību sniedzēju līmenī, kā arī izvēloties tos, ko potenciāli varētu izmantot valstu savstarpējai salīdzināšanai un savstarpējas mācīšanās nolūkā. Tika ņemts vērā arī tas, ka kvalitātes uzlabojumi profesionālajā izglītībā un apmācībās ir jāsaieta ar plašākiem Eiropas mērķiem, piemēram, nodarbinātības palielināšanu, mācību piedāvājuma un lietotāju vajadzību saskaņotības uzlabošanu un mūžizglītības labākas pieejamības veicināšanu. Eiropas un valstu projektu praktiskā pieredze, jo īpaši mācīšanās no līdzeniekiem, deva iespēju labāk definēt rādītājus apmācību sniedzēju un sistēmu līmenī. Turpmāk izstrādātie līdzekļi var sekmēt šīs ietvarstruktūras ieviešanu. Eiropas pašnovērtējuma rokasgrāmatas¹⁷ mērķis ir palīdzēt PIA sniedzējiem uzlabot apmācību kvalitāti. Ir izstrādāta arī Eiropas rokasgrāmata PIA sākotnējo posmu profesionālai novērtēšanai, kuras izveidošana notika *Leonardo da Vinci* programmas¹⁸ projekta ietvaros. Rokasgrāmata tiek vēl testēta jaunā *Leonardo da Vinci* projektā¹⁹.

Izstrādātie *CQAF* principi un kritēriji bija salīdzinoši vispārīgā līmenī, lai būtu iespējams tos izstrādāt tālāk un precizēt, pielāgojot konkrētiem apstākļiem. Vairākas Eiropas valstis jau ir izstrādājušas valsts kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūru, pamatojoties uz *CQAF*. Daži pētījumi un praktiski projekti palīdzēja *CQAF* izstrādāt tālāk. Tie ir minēti *Cedefop* virtuālajā kopienā (<http://communities.trainingvillage.gr>).

Galvenās organizācijas un eksperti, no kuriem pieprasīja atzinumus; saņemto un izmantoto atzinumu kopsavilkums; ekspertu atzinumu publiskošanai izmantotie līdzekļi

Skatīt iepriekš (*apspriešanās metodes...*)

Ietekmes novērtējums

Ietekmes novērtējuma mērķis ir analizēt dažādos ietvarstruktūras apgūšanas nodrošinājuma veidus un noteikt piemērotāko juridiskā instrumenta variantu. Ietekmes novērtējuma ziņojums ir iesniegts ietekmes novērtēšanas komisijai, un ir ņemti vērā tās ieteikumi attiecībā uz dažādiem juridiskiem variantiem.

Saskaņā ar vairākiem Padomes secinājumiem un Kopenhāgenas procesu, ir panākta vienprātība attiecībā uz atbalstu PIA modernizācijai un uzlabošanai. Kopš 2003. gada notiek viedokļu apmaiņa, kurā uzsvērta PIA kvalitātes nodrošināšanas vērtība visā ES. Saskaņā ar subsidiaritātes principu jebkuram ES instrumentam jāveicina, jāatvieglo un jāatbalsta rīcība

¹⁶ Eiropas Izglītības fonds.

¹⁷ „Eiropas pašnovērtējuma rokasgrāmata PIA sniedzējiem”, *Cedefop*, 2003. gada septembris.

¹⁸ „Eiropas rokasgrāmata PIA sākotnējo posmu profesionālai novērtēšanai”, *Gutknecht-Gmeiner, Maria; Lassnigg, Lorenz; Stöger, Eduard; de Ridder, Willem; Strahm, Peter; Strahm, Elisabeth; Koski, Leena; Stalker, Bill; Hollstein, Rick; Alluli, Giorgio; Kristensen, Ole Bech* (Vīne, 2007. gada jūnijs).

¹⁹ „Turpmākā profesionālā novērtēšana” (EAC/32/06/13m LE-78CQAF), www.peer-review-education.net.

dalībvalstu līmenī. Pirmais jautājums par ietekmes novērtējumu attiecas uz instrumenta izvēli minētā mērķa sasniegšanai. Tika apsvērti pieci varianti.

1. *Nav instrumenta Eiropas līmenī.* Tas nozīmētu turpināt darbu uz līdzšinējo *CQAF* principu pamata. Tomēr līdz šim gūtā pieredze liek domāt, ka pašlaik izmantotā ietvarstruktūra tikai daļēji rosina dalībvalstis veicināt tās izmantošanu. Ietvarstruktūras pašreizējais statuss rada grūtības līdzdalības valstīm šo sistēmu konsekventi izmantot un gūt labumu, ko sniedz profesionāla novērtēšana un savstarpēja mācīšanās. Vairākas valstis jau ir norādījušas, ka ir nepieciešams ietekmīgāks instruments, kas atbalstītu *EQF* kritēriju attiecināšanu uz *CQAF*.
2. *Komisijas paziņojums* par Komisijas viedokli saistībā ar kvalitātes nodrošināšanu. Tomēr ne dalībvalstis, ne Eiropas Parlaments nebūtu iesaistīti tā pieņemšanā, un tas neradītu politisko apņēmību, kas vajadzīga, lai ietvarstruktūra iegūtu uzticamību un nodrošinātu tās ieviešanu valsts līmenī.
3. *Komisijas ieteikums* nozīmētu, ka Komisija paziņo savu viedokli, taču ne dalībvalstis, ne Eiropas Parlaments nebūtu iesaistīti tā formulēšanā un neradītu politisko apņēmību, kas vajadzīga, lai nodrošinātu ieviešanu valsts līmenī, taču bez politiskās apņēmības nevar īstenot sekmīgu Eiropas sadarbība šajā jomā. Komisijas ieteikums ietver risku, ka to uzskatīs par pasākumu, kurā nav ievērots subsidiaritātes princips.
4. *Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikums saskaņā ar Līguma 149. un 150. pantu* būtu nopietns politisks signāls par iestāžu nodomu, pamatojoties uz Padomes 2004. gada secinājumiem, veidot PIA sistēmas un nodrošinājumu un tādā veidā veicināt mobilitāti Eiropā. Šķiet, ka šāda izvēle atbilst tam, ko gaida dalībvalstis, sociālie partneri un citas ieinteresētās personas, proti, veicināt PIA sistēmu kvalitātes uzlabošanu Eiropas sadarbības rezultātā, un tā saglabās instrumenta brīvprātības principu. Turklāt ieteikuma izmantošana šajā jomā būtu saderīga ar citām līdzīgām iniciatīvām, piemēram, *EQF*.
5. *Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums saskaņā ar Līguma 149. un 150. pantu* nozīmētu, ka dalībvalstīm ir jāpieņem principi un pienākumi, lai dalībvalstu kvalitātes sistēmas saistītu ar ietvarstruktūru. Šajā gadījumā būtu jāpieņem arī saskaņoti kvalitātes etaloni un Eiropas līmeņa standarti, kā arī jānosaka dalībvalstu *de facto* pienākumi standartus piemērot. Ieinteresēto personu vairākuma viedoklis ir tāds, ka ietvarstruktūras lietošanai jābūt pilnīgi brīvprātīgai.

3) PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Ar ierosināto ieteikumu izveido ietvarstruktūru, lai palīdzētu dalībvalstīm veicināt un uzraudzīt PIA sistēmu kvalitātes uzlabošanu. Tās lietošana ir brīvprātīga.

Dalībvalstīm iesaka veicināt ietvarstruktūras izmantošanu, lai sekmētu PIA kvalitātes nepārtrauktu uzlabošanu, kā arī to tālāk attīstīt. Ietvarstruktūru iesaka izmantot, arī lai veicinātu visaptverošu sadarbību un savstarpēju mācīšanos ar *ENQAVET* starpniecību, lai stiprinātu un tālāk attīstītu kvalitātes nodrošināšanas valsts atsaucē punktus un pārraudzītu

ietvarstruktūras ieviešanu, lai piecus gadus pēc ieteikuma pieņemšanas to vajadzības gadījumā varētu pārskatīt.

Komisijas nolūks ir sniegt atbalstu dalībvalstīm minēto uzdevumu izpildē, proti, izmantojot mūžizglītības programmu un pārraugot ietvarstruktūras ieviešanas progresu 2010. gada izglītības un apmācību darba programmas kontekstā.

Juridiskais pamats

Līguma 149. pants, kas nosaka, ka „Kopiena sekmē pilnvērtīgās izglītības attīstību”, un 150. pants, kurā skaidri norādīts, ka „Kopienas rīcības mērķis ir (...) uzlabot arodapmācību pamatus un padziļinātas arodapmācības (...)”.

Subsidiaritātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar subsidiaritātes principu, jo tas nav Kopienas ekskluzīvā kompetencē.

Ietvarstruktūras galvenā funkcija ir nodrošināt saskaņotus pārrobežu atsaucē kritērijus, kas dalībvalstīm un ieinteresētajām personām var palīdzēt dokumentēt, izstrādāt, pārraudzīt, novērtēt un uzlabot PIA nodrošināšanas efektivitāti un kvalitātes vadības praksi savā valstī. Ietvarstruktūra arī nodrošina pamatu un kopēju valodu valstu un Eiropas līmeņa ziņojumos. Tas, savukārt, uzlabos politikas un praktiskās izstrādes pārredzamību un saskaņotību valstīs un valstu sadarbībā, tādējādi uzlabojot PIA Eiropas Savienībā. To nevar panākt dalībvalstīs atsevišķi.

Kopienas rīcība nodrošinās priekšlikuma mērķu labāku sasniegšanu šādu iemeslu dēļ.

- Grūti paveicamos uzdevumus saistībā ar politikas un praktiskās izstrādes pārredzamību un saskaņotību attiecībā uz PIA kvalitātes nodrošinājumu valstīs risina visas dalībvalstis kopā; šos uzdevumus nevar atrisināt tikai valsts vai nozares līmenī.
- Ja visas 27 dalībvalstis katra atsevišķi un nekoordinēti apspriestos ar visām pārējām dalībvalstīm par divpusēju vienošanos par šajā ieteikumā ietvertu jautājumu, rezultātā rastos ārkārtīgi sarežģīta un nepārredzama Eiropas līmeņa kopējā struktūra.
- Priekšlikums iesaka kopēji lietojamu ietvarstruktūru ar vienotiem kvalitātes kritērijiem, provizoriskiem deskriptoriem un rādītājiem, kas palīdz saskaņoti celt PIA kvalitāti dažādās valstīs un atvieglo valstu sadarbību. Rīcība valsts līmenī nevar šīs funkcijas nodrošināt.

Proporcionalitātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu, jo neaizstāj un nedefinē valsts kvalitātes nodrošinājuma sistēmas un/vai metodes, bet atstāj ieteikuma ieviešanu dalībvalstu ziņā.

Juridisko instrumentu izvēle

Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikums.

4) IETEKME UZ BUDŽETU

Dalībvalstīs

Nav paredzēts, ka ietvarstruktūra aizstās spēkā esošās sistēmas vai radīs vajadzību izveidot jaunas struktūras; tiks izmantotas esošās atskaites sistēmas, samazinot administratīvo slogu. Ietvarstruktūra pamatojas uz pašreizējo pieredzi un labas prakses piemēriem dalībvalstīs un citās līdzdalības valstīs.

ES budžets

Izmaksas neietekmēs ES budžetu, jo mūžizglītības programmā — *Leonardo da Vinci* — ir ietverts īpašs nosacījums par mērķtiecīgu iniciatīvu atbalstu šajā jomā. Vērā ir jāņem vienīgi pārraudzības izmaksas.

5) PAPILDU INFORMĀCIJA

Pārbaude, pārskatīšana un turpināmība

Priekšlikumā ir ietverta pārskatīšanas klauzula.

Eiropas Ekonomikas zona

Eiropas Ekonomikas zonas valstis ir brīvprātīgi piedalījušās 2002. gadā Kopenhāgenā sāktajā Eiropas sadarbības procesā un ir pilnvērtīgi saistītas ar ietvarstruktūras izstrādi. Tādēļ ierosinātais ieteikums, iespējams, tām būs svarīgs.

Sīks priekšlikuma skaidrojums

Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūras galvenie lietotāji būs valsts/reģionālās iestādes, kā arī valsts un privātās organizācijas, kuras ir atbildīgas par kvalitātes nodrošināšanu un uzlabošanu, tostarp apmācību sniedzēju līmenī. Tomēr PIA nodrošinājuma kvalitātes uzlabošanai ir izšķirīga nozīme, lai apmierinātu klientu prasības, tādēļ ietvarstruktūra ir īpaši svarīga sistēmas galalietotājiem.

Ietvarstruktūra paredz arī stiprināt sadarbību un palielināt izglītības un apmācību jomā iesaistīto valsts ieinteresēto personu un nozares starptautisko organizāciju savstarpējo uzticēšanos. Ietvarstruktūras sekmīgai ieviešanai tomēr ir vajadzīga valsts izglītības un apmācību pārvaldes iestāžu, kā arī citu valsts un privāto ieinteresēto personu brīvprātīga iesaistīšanās. Īpaša uzmanība ir jāvelta atbalsta un norādes materiāla izstrādei, veicot testus, eksperimentējot un tieši sadarbojoties.

Eiropas tīkls PIA kvalitātes nodrošināšanai ir svarīgākais elements šajā procesā, jo tā dalībniekus oficiāli izraugās dalībvalstis, kandidātvalstis, EBTA un EEZ valstis un Eiropas sociālo partneru organizācijas. Turklāt Eiropas kvalitātes nodrošinājuma pamatprincipu ietvarstruktūras ieviešanu Eiropas līmenī jāatvieglo Komisijai un aģentūrām, piemēram, *Cedefop* un Eiropas Izglītības fondam.

Ietvarstruktūrā iekļauj:

- PIA kvalitātes nodrošināšanas un uzlabošanas ciklu plānošanai, ieviešanai, novērtēšanai/pārbaudei un pārskatīšanai, kas pamatojas uz kopējiem kvalitātes

kritērijiem (priekšlikuma 1. pielikums), provizoriskajiem deskriptoriem un rādītājiem (priekšlikuma 2. pielikums);

- pārraudzības procesus, tostarp iekšējo un ārējo vērtēšanas mehānismu apvienojums, ko pēc vajadzības noteiks dalībvalstis, lai atklātu: i) sistēmu, procesu un procedūru priekšrocības; ii) uzlabojamās jomas;
- rezultātu novērtēšanas līdzekļu izmantošanu, lai gūtu pierādījumus par efektivitāti.

Ietvarstruktūrā ir izklāstīta sistemātiska pieeja kvalitātei, tostarp paskaidrota dalībnieku nozīme dažādos līmeņos, kā arī PIA darbības pārraudzības iespējamās metodes. Ietvarstruktūra nodrošina rezultātu novērtēšanas līdzekli, kas palīdz pārskatīt un uzlabot PIA gan sistēmas, gan apmācību sniedzēju līmenī. Tā pamatojas uz nepārtrauktu kvalitātes nodrošinājuma procesu, kas saista: i) politikas mērķu/uzdevumu noteikšanu un plānošanu; ii) to principu definēšanu, uz ko pamatojas līdzekļu un pasākumu ieviešana, kas plānoti mērķu sasniegšanai un uzdevumu izpildei; iii) mehānismu izveidošanu programmas nodrošinājuma novērtēšanai, salīdzinot ar mērķiem un uzdevumiem, un sasniegumu/iznākuma vērtēšanu individuālā, apmācību sniedzēju un sistēmas līmenī; iv) pārskatīšanu, pamatojoties uz iekšējās un ārējās vērtēšanas rezultātu apvienojumu, saņemto atsauksmju apstrādi un pārmaiņu procedūru organizēšanu.

Pārraudzība nozīmē apvienot iekšējās un ārējās vērtēšanas mehānismus, ko pēc vajadzības nosaka dalībvalstis. Šo abu virzienu apvienojums nodrošinās nepārtrauktas pārbaudāmas un autentiskas atsauksmes par panākumiem politikas mērķu sasniegšanā ieviesto vai plānoto pasākumu un rīcības rezultātā. Ietvarstruktūrā īpaša uzmanība ir pievērsta sistemātiskam pašnovērtējumam, kas izpaužas kā apvērsts process, kurš uzlabo mācību nodrošinājuma kvalitāti.

Rezultātu novērtēšanai jāsniedz pierādījumi par to, vai ir panākta politika/pasākumi/rīcība vai arī ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi. Tādējādi tiek sekmēta sistēmu pārvaldības uzlabošana.

Koncentrējot uzmanību uz PIA iznākumu un mācīšanos, kā arī PIA sistēmu, mūžizglītības, darba tirgus, nodarbinātības un ekonomikas savstarpējo saistību, rādītāju kopums ir organizēts kā saskaņota ķēde, kura atspoguļo uzdevumus, ieguldījumus, procesus un mācību rezultātus. Tajā ir divi vispārējie rādītāji, četri savstarpēji pastiprinoši rādītāji, kuri sniedz informāciju par mācību rezultātiem un iznākumu, salīdzinot ar politikas prioritātēm. To papildina divi konteksta rādītāji, kas nodrošina attiecīgo informāciju par kontekstu, lai varētu novērtēt sasniegumus, un divi deskriptori, kuri dod papildu kvalitātes informāciju par faktoriem, kas nosaka PIA kvalitāti. Izņemot deskriptorus, visi rādītāji pamatojas uz kvantificētiem datiem, tādēļ tie var palīdzēt novērtēt sasniegumus, salīdzinot ar definētajiem uzdevumiem.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES IETEIKUMS

par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūras izveidošanu profesionālajai izglītībai un apmācībām

(Teksts attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 149. panta 4. punktu un 150. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu²⁰,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²²,

saskaņā ar Līguma 251. pantā izklāstīto procedūru²³,

tā kā:

- (1) Pārejot uz ekonomiku, kas balstīta uz zināšanām (2000. gada Lisabonas Eiropadome), ir jāmodernizē un nepārtraukti jāuzlabo profesionālās izglītības un apmācību (PIA) sistēmas, reaģējot uz straujajām pārmaiņām ekonomikā un sabiedrībā, lai šīs sistēmas varētu palīdzēt palielināt nodarbinātību un sociālo integrāciju un uzlabot vispārēju mūžizglītības pieejamību.
- (2) Barselonas Eiropadomes sanāksmē 2002. gadā tika noteikts mērķis līdz 2010. gadam padarīt Eiropas izglītības un apmācību sistēmas par pasaules kvalitātes atsaucē kritēriju.
- (3) Lisabonas Integrētās pamatnostādnes izaugsmei un darbavietām 2005.-2008. gadam aicina dalībvalstis izstrādāt finansiāli un citādi pieejamas mūžizglītības sistēmas, kas reaģētu uz zināšanās balstītas ekonomikas un sabiedrības mainīgajām prasībām. Izglītības un apmācību sistēmu adaptācija un kapacitātes palielināšana ir vajadzīga, lai uzlabotu to nozīmi darba tirgū. Tādēļ izglītības un apmācību politikā noteiktajiem uzdevumiem arvien vairāk ir jāpapildina ekonomikas un darba tirgus politikas mērķi, lai sociālo saliedētību apvienotu ar konkurētspēju.

²⁰ OV C , , lpp.

²¹ OV C , , lpp.

²² OV C , , lpp.

²³ OV C , , lpp.

- (4) Pēc tam, kad tika pieņemta Padomes rezolūcija²⁴ par ciešākas sadarbības veicināšanu PIA jomā Eiropā („Kopenhāgenas process”), kā arī vēlākā darba rezultātā, sadarbojoties Komisijai, dalībvalstīm, sociālajiem partneriem, EEZ, EBTA un kandidātvalstīm jautājumā par kvalitātes nodrošināšanas prioritāti, ir izstrādāta kopējā kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūra (turpmāk „CQAF”), ņemot vērā līdzšinējo pieredzi un dažādu līdzdalības valstu „labo praksi”.
- (5) Saskaņā ar kopīgo starpposma ziņojumu par 2010. gada izglītības un apmācību darba programmu (2004. gadā)²⁵, ko Padome un Komisija iesniedza Eiropadomei, „CQAF PIA jomā” (Kopenhāgenas procesa turpinājuma ietvaros) un „saskaņotu kvalitātes nodrošināšanas standartu, procedūru un pamatnostādņu kopuma izstrādei”²⁶ (saistībā ar Boloņas procesu un darba programmas ietvaros attiecībā uz izglītības un apmācību sistēmu uzdevumiem) ir jābūt Eiropas galvenajām prioritātēm.
- (6) Izglītības padome 2004. gada maijā²⁷ apstiprināja CQAF pieeju un aicināja dalībvalstis un Komisiju kopā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām savas kompetences robežās to veicināt, ievērojot brīvprātības principu.
- (7) Izveidojot Eiropas tīklu kvalitātes nodrošināšanai profesionālajā izglītībā un apmācībās (turpmāk ENQAVET)²⁸, tiek radīta Eiropas platforma, kas ļauj atbilstīgi turpināt darbu, ņemot vērā Padomes 2004. gada secinājumus un Helsinku komunikē, kā arī veicina valstu ilgtspējīgu sadarbību.
- (8) Helsinku 2006. gada komunikē uzsvērta nepieciešamība tālāk izstrādāt un ieviest kopējus Eiropas instrumentus, kas būtu īpaši orientēti uz PIA, (...) izmantojot CQAF ietvertos principus, kā minēts Padomes 2004. gada maija secinājumos par kvalitātes nodrošināšanu PIA jomā, lai veicinātu kvalitātes uzlabošanas kultūru un plašāku līdzdalību ENQAVET darbībā.
- (9) Ar šo ieteikumu tiek izveidota Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūra (turpmāk „ietvarstruktūra”) kā atsauces instruments, lai palīdzētu dalībvalstīm, pamatojoties uz vienotiem Eiropas kritērijiem, veicināt un pārraudzīt nepārtrauktus uzlabojumus PIA sistēmās, kuras pamatojas uz CQAF un attīsta to tālāk. Ietvarstruktūrai jāsekmē PIA kvalitātes uzlabošana un jāpalielina dalībvalstu PIA politikas pasākumu pārredzamība un saskaņotība, tādējādi veicinot savstarpēju uzticēšanos, darbinieku un apmācāmo personu mobilitāti, kā arī mūžizglītību.

²⁴ 2002. gada 19. decembris (OV 2003/C 13/02).

²⁵ „Izglītība un apmācības 2010. gadā” — Lisabonas stratēģijas panākumi ir atkarīgi no steidzami veicamām reformām — Padomes un Komisijas kopējais starpposma ziņojums par detalizētās darba programmas īstenošanu attiecībā uz Eiropas izglītības un apmācību sistēmu mērķu pēckontroli; 2004. gada 26. februāris.

²⁶ „Realizējot Eiropas augstākās izglītības telpu”. Augstākās izglītības ministru konferences komunikē, Berlīne, 2003. gada 19. septembris.

²⁷ Padomes secinājumi par kvalitātes nodrošināšanu profesionālajā izglītībā un apmācībās, 2004. gada 28. maijs.

²⁸ Eiropas Komisija 2005. gada oktobrī izveidoja Eiropas tīklu kvalitātes nodrošināšanai PIA jomā, kad bija saņemts profesionālās izglītības padomdevēju komitejas labvēlīgs atzinums. Dalībniekus deleģēja dalībvalstis, kandidātvalstis, EBTA un EEZ valstis un Eiropas sociālo partneru organizācijas, ievērojot skaidri noteiktu procedūru.

- (10) Ietvarstruktūrā jāiekļauj kvalitātes nodrošināšana un uzlabošanas cikls plānošanai, ieviešanai, novērtēšanai/pārbaudei un PIA pārskatīšanai, ko atbalsta vienoti kvalitātes kritēriji, provizoriskie deskriptori un rādītāji. Pārraudzības procesi, tostarp iekšējo un ārējo vērtēšanas mehānismu apvienojums, pēc vajadzības jānosaka dalībvalstīm, lai apzinātu sistēmu, procesu un procedūru priekšrocības, kā arī uzlabojamās jomas. Ietvarstruktūrā jāiekļauj novērtēšanas līdzekļu izmantošana, lai gūtu pierādījumus par efektivitāti.
- (11) Ietvarstruktūra jāizmanto gan PIA sistēmas, gan apmācību sniedzēju līmenī. Tā paredz sistēmisku pieeju kvalitātei, ietverot un savstarpēji saistot attiecīgos līmeņus un dalībniekus, un tā paredz īpaši pievērsties kvalitātes pārraudzībai un uzlabošanai, apvienojot iekšēju un ārēju vērtēšanu, pārskatīšanu un procesus uzlabošanu, ko apliecina izmērāmi rezultāti. Ietvarstruktūrai jāklūst par turpmākās attīstības pamatu, izmantojot sadarbību Eiropas, valsts, reģionālā un vietējā līmenī.
- (12) Piedāvājot konkrētus līdzekļus, lai atbalstītu vērtēšanas un kvalitātes uzlabošanas kultūru visos līmeņos, šis ieteikums sekmē uz pierādījumiem balstītas politikas un prakses izmantošanu, kas ir efektīvākas un vienlīdzīgākas politikas pamats, saskaņā ar Padomes 2006. gada secinājumiem par efektivitāti un vienlīdzīgumu Eiropas izglītības un apmācību sistēmās²⁹.
- (13) Šajā ieteikumā jāņem vērā kopējie „Principi kvalitātes nodrošināšanai izglītībā un apmācībā”, kas ir ietverti 3. pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumam par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībā (turpmāk *EQF*)³⁰. Tādēļ ietvarstruktūrai jāatbalsta *EQF* ieviešana. Tai arī jāpalīdz ieviest citi Eiropas instrumenti, piemēram, Eiropas kredītpunktu sistēma PIA jomā (turpmāk *ECVET*)³¹, un vienotie Eiropas principi oficiāli neatzītās un neformālās (ikdienas) izglītības apzināšanai un atzīšanai³².
- (14) Šis ieteikums ir saskaņā ar Līguma 5. pantā minēto subsidiaritātes principu, jo ieteikuma mērķis ir atbalstīt un papildināt dalībvalstu rīcību, atvieglojot tālāku sadarbību starp tām, lai uzlabotu PIA pārredzamību un veicinātu mobilitāti un mūžizglītību.
- (15) Šis ieteikums ir saskaņā ar tajā pašā pantā minēto proporcionalitātes principu, jo ieteikums neaizstāj un nenosaka valsts kvalitātes nodrošinājuma sistēmas. Ietvarstruktūra neiesaka konkrētu kvalitātes sistēmu vai pieeju, bet nodrošina kopējus principus, kvalitātes kritērijus, provizoriskos deskriptorus un rādītājus, kas var palīdzēt novērtēt un uzlabot esošās sistēmas un nodrošinājumu,

²⁹ 2006. gada 23. un 24. marta Eiropadome; prezidentūras secinājumi; paziņojums un Padomes secinājumi par efektivitāti un vienlīdzīgumu Eiropas izglītības un mācību sistēmās, COM(2006) 481 un OV 2006/C 298/03.

³⁰ OV C, , lpp.

³¹ Komisijas dienestu darba dokuments „Eiropas kredītpunktu sistēma profesionālajā izglītībā un mācībā; sistēma mācību rezultātu pārnesēi, uzkrāšanai un atzīšanai Eiropā”; SEC(2006) 1431; 2006. gada 31. oktobris.

³² Padomes secinājumi un Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju sanāksmē izteiktie secinājumi par vienotiem Eiropas principiem oficiāli neatzītās un neformālās (ikdienas) izglītības apzināšanai un atzīšanai, 9175/04 EDUC 101 SOC 220; 2004. gada 18. maijs.

IESAKA DALĪBVALSTĪM:

1. izmantot un tālāk izstrādāt Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūru, kvalitātes kritērijus, provizoriskos deskriptorus un atsaucē rādītājus, kā noteikts 1. un 2. pielikumā, lai tālāk uzlabotu, reformētu un attīstītu PIA sistēmas, atbalstītu mūžizglītības stratēģiju un *EQF* ieviešanu, kā arī veicinātu kvalitātes uzlabošanas kultūru visos līmeņos;
2. līdz 2010. gadam radīt valsts pieeju Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūras ieviešanai, iesaistot sociālos partnerus un visas citas attiecīgās ieinteresētās personas, saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi. Ietvarstruktūrā jāiekļauj vairāku kopēju rādītāju apzināšana, lai novērtētu un pārraudzītu sasniegumus un palīdzētu tos pārskatīt;
3. aktīvi piedalīties *ENQAVET* sistēmā, kas ir pamats kopēju principu, atsaucē kritēriju un rādītāju, pamatnostādņu un kvalitātes uzlabošanas līdzekļu turpmākai izstrādei PIA jomā attiecīgi valsts, reģionālā un vietējā līmenī;
4. noteikt PIA kvalitātes nodrošināšanas valsts atsaucē punktu (turpmāk – *QANRP*), kas apvienotu attiecīgās esošās iestādes un iesaistītu sociālos partnerus un visas attiecīgās ieinteresētās personas valsts un reģionālā līmenī, lai nodrošinātu iniciatīvu turpināšanu un informācijas efektīvu izplatīšanu. Atsaucē punktiem jānodrošina:
 - plaša ieinteresēto personu loka informēšana par Eiropas tīkla pasākumiem;
 - aktīvs atbalsts Eiropas tīkla darba programmas ieviešanai;
 - konkrētu iniciatīvu veikšana, kas veicinātu Eiropas kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu ietvarstruktūras tālāku izstrādi valsts kontekstā;
5. veikt ieviešanas procesa pārskatīšanu ik pēc trim gadiem. Pārskatīšana valsts līmenī sekmēs Eiropas līmeņa pārskatīšanu, ko organizēs Komisija.

APSTIPRINA KOMISIJAS NOLŪKUS:

1. palīdzēt dalībvalstīm veikt iepriekš minētos uzdevumus, jo īpaši veicinot sadarbību un savstarpēju mācīšanos, testēšanu un norādījumu materiālu izstrādi un sniedzot informāciju par PIA kvalitātes pasākumiem ES valstīs;
2. izstrādāt *ENQAVET* funkciju, kas sekmētu politikas izstrādi šajā jomā ar konkrētiem priekšlikumiem un iniciatīvām;
3. pārraudzīt dalībvalstu rīcību sakarā ar šo ieteikumu un trīs gadus pēc tā pieņemšanas ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei par gūto pieredzi un ietekmi nākotnē, tostarp nepieciešamības gadījumā šā ieteikuma pārskatīšanu.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā
priekšsēdētājs

Padomes vārdā
priekšsēdētājs

1. PIELIKUMS

EIROPAS KVALITĀTES NODROŠINĀŠANAS PAMATPRINCIPU IETVARSTRUKTŪRA — KVALITĀTES KRITĒRIJI UN PROVIZORISKIE DESKRIPTORI³³

Šajā pielikumā ir doti vienoti kvalitātes kritēriji un provizoriskie deskriptori, kas vajadzības gadījumā palīdzēs dalībvalstīm ieviest ietvarstruktūru³⁴.

Kvalitātes kritēriji	Provizoriskie deskriptori sistēmas līmenī	Provizoriskie deskriptori PIA sniedzēja līmenī
<p><i>Plānošana atspoguļo stratēģisko nākotnes redzējumu, kurš ir kopīgs attiecīgajām ieinteresētajām personām un ietver skaidri noteiktus mērķus/uzdevumus, pasākumus un rādītājus</i></p>	<p>PIA mērķi/uzdevumi ir aprakstīti vidējam un ilgam laikposmam un ir saistīti ar Eiropas mērķiem</p> <p>Attiecīgās ieinteresētās personas piedalās PIA mērķu un uzdevumu noteikšanā dažādos līmeņos</p> <p>Tiek noteikti un pārraudzīti sasniedzamie līmeņi, izmantojot konkrētus rādītājus (panākumu kritērijus)</p> <p>Ir izveidoti mehānismi un procedūras apmācību vajadzību identificēšanai</p> <p>Ir radīta informēšanas politika, kas nodrošina kvalitātes rezultātu/iznākuma optimālu atklāšanu saskaņā ar valsts/reģionālām datu aizsardzības prasībām</p> <p>Ir definēti standarti un pamatnostādnes indivīdu kompetences atzīšanai, apstiprināšanai un sertificēšanai</p>	<p>Eiropas, valsts un reģionālās PIA politikas mērķus/uzdevumus atspoguļo vietējie sasniedzamie līmeņi, ko nosaka PIA sniedzēji</p> <p>Ir noteikti un tiek pārraudzīti skaidri formulēti mērķi/uzdevumi un sasniedzamie līmeņi</p> <p>Notiek pastāvīga apspriešanās ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai identificētu konkrētās vietējās/individuālās vajadzības</p> <p>Ir skaidri sadalīta atbildība par kvalitātes vadību un izstrādi</p> <p>Personāls tiek iesaistīts agrīnā plānošanas posmā, tostarp attiecībā uz kvalitātes izstrādi</p> <p>Apmācību sniedzēji plāno iniciatīvas sadarbībai ar citiem PIA sniedzējiem</p> <p>Attiecīgās ieinteresētās personas piedalās vietējo vajadzību analīzes procesā</p> <p>Apmācību sniedzējiem ir skaidri formulēta un pārredzama vienošanās ar apmācāmajām personām un ir ieviesta kvalitātes sistēma</p>

³³ Ieteikumā lietotās definīcijas balstītas uz *Cedefop* mācību kvalitātes glosāriju (darba dokuments, 2003. gada novembrī); <http://communities.trainingvillage.gr/quality>.

³⁴ Sīkāks un konkrētāks kvalitātes rādītāju kopums ir ietverts 2. pielikumā.

<p><i>Ieviešanas plāni ir izstrādāti, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, un tie ietver skaidri formulētus principus</i></p>	<p>Ieviešanas plāni ir izveidoti sadarbībā ar sociālajiem partneriem, PIA sniedzējiem un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām dažādos līmeņos</p> <p>Ieviešanas plāni ietver apsvērumus par nepieciešamajiem resursiem, lietotāju kapacitāti un atbalstam vajadzīgajiem līdzekļiem un pamatnostādņēm</p> <p>Ir radītas pamatnostādnes un standarti ieviešanai dažādos līmeņos</p> <p>Ieviešanas plāni ietver konkrētu atbalstu pedagogu un pasniedzēju mācībām</p> <p>Ir skaidri aprakstīti PIA sniedzēju pienākumi ieviešanas procesā un nodrošināta to pārredzamība</p> <p>Ir radīta valsts un/vai reģionālā kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūra, kura ietver pamatnostādnes un kvalitātes standartus apmācību sniedzēja līmenī, lai veicinātu nepārtrauktu uzlabošanu un pašregulēšanu</p>	<p>Attiecīgi ir iekšēji sadalīti/piešķirti resursi, lai sasniegtu ieviešanas plānos noteiktos līmeņus</p> <p>Nepārprotami tiek atbalstītas attiecīgās un piederīgās partnerības, lai īstenotu plānotos pasākumus</p> <p>Personāla kompetences veidošanas stratēģiskajā plānā ir īpaši norādīta vajadzība mācīt pedagogus un pasniedzējus</p> <p>Personāls regulāri piedalās mācībās un attīsta sadarbību ar attiecīgajām ārējām ieinteresētajām personām, lai atbalstītu spēju pilnveidošanu un kvalitātes uzlabošanu, kā arī uzlabotu darba izpildi</p>
--	--	--

<p><i>Regulāri notiek iznākuma un procesu novērtēšana, pamatojoties uz izmērāmiem rezultātiem</i></p>	<p>Ir radīta vērtēšanas metodika, kas ietver iekšējo un ārējo vērtēšanu</p> <p>Ir saskaņota un skaidri aprakstīta ieinteresēto personu līdzdalība pārraudzības un vērtēšanas procesā</p> <p>Valsts/reģionālie standarti un procesi kvalitātes uzlabošanai un nodrošināšanai ir atbilstoši un proporcionāli nozares vajadzībām</p> <p>Notiek sistēmu pašvērtēšana un ārēja pārskatīšana</p> <p>Ir ieviestas savlaicīga brīdinājuma sistēmas</p> <p>Tiek lietoti darba izpildes rādītāji</p> <p>Notiek svarīga, regulāra un saskaņota datu vākšana, lai novērtētu panākumus un noteiktu uzlabojamās jomas. Ir radītas atbilstīgas datu vākšanas metodes, piemēram, aptaujas un rādītāji/mērvienības</p>	<p>Periodiski notiek pašnovērtēšana saskaņā ar valsts un reģionāliem noteikumiem/ietvarstruktūrām vai saskaņā ar PIA sniedzēju iniciatīvu</p> <p>Vērtēšana un pārskatīšana attiecas uz izglītības procesiem un rezultātiem/iznākumu, ietverot arī klientu apmierinātības novērtējumu un personāla darba izpildi</p> <p>Vērtēšana un pārskatīšana ietver piemērotus un efektīvus mehānismus, lai iesaistītu iekšējās un ārējās ieinteresētās personas, piemēram, vadītājus, pedagogus, studentus, vecākus, darba devējus, sociālos partnerus un vietējās pārvaldes iestādes</p> <p>Etaloni un salīdzināmie rādītāji tiek izmantoti savstarpējas mācīšanās nolūkā un darba izpildes uzlabošanai</p>
--	---	---

<p><i>Pārskatīšana</i></p>	<p>Procedūras, mehānismi un instrumenti pārskatīšanas veikšanai ir definēti visos līmeņos</p> <p>Procesi tiek nepārtraukti pārskatīti un radīti rīcības plāni pārmaiņu panākšanai. Notiek nepārtraukta sistēmu izstrāde</p> <p>Tiek rosināta un atbalstīta etalonu izstrāde, lai palīdzētu PIA sniedzējiem mācīties citam no cita</p> <p>Tiek nodrošināta publiski pieejama informācija par vērtēšanas iznākumu</p>	<p>No apmācāmajām personām tiek vāktas atsauksmes par mācību vidi un viņu pieredzi, un tās tiek izmantotas turpmāko pasākumu vajadzībām</p> <p>Informācija par pārskatīšanas iznākumu ir plaši un publiski pieejama</p> <p>Atsauksmju iegūšanas un pārskatīšanas procedūras ir organizācijas stratēģiskā mācību procesa daļa</p> <p>Vērtēšanas procesa rezultāti/iznākums tiek apspriests ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, un tiek ieviesti attiecīgi rīcības plāni</p>
-----------------------------------	---	--

2. PIELIKUMS

PIA KVALITĀTES RĀDĪTĀJU KRITĒRIJU KOPUMS

Šajā pielikumā ir dots izsmelošs rādītāju kopums, kas palīdz veikt PIA sistēmu un/vai sniedzēju vērtēšanu, pārraudzību un kvalitātes uzlabošanu. Rādītāju kopums tiks sīkāk izstrādāts uz divpusējas un/vai daudzpusējas Eiropas sadarbības pamata, izmantojot Eiropas datus un valsts reģistrus.

<i>Rādītājs</i>	<i>Rādītāja veids</i>	<i>Politikas nolūks</i>	<i>Lietojuma joma</i>
Svarīgākie kvalitātes nodrošinājuma rādītāji			
<p>Nr. 1</p> <p>Kvalitātes nodrošināšanas sistēmu svarīgums PIA sniedzējiem:</p> <p>a) apmācību sniedzēju daļa, kas lieto iekšējās kvalitātes nodrošinājuma sistēmas saskaņā ar tiesību aktiem/savu iniciatīvu;</p> <p>b) akreditēto PIA sniedzēju daļa</p>	<p><i>Konteksta/iegunājuma rādītājs</i></p>	<p>Veicināt kvalitātes uzlabošanas kultūru PIA sniedzēju līmenī</p> <p>Palielināt apmācību kvalitātes pārredzamību</p> <p>Uzlabot savstarpējo uzticēšanos mācību nodrošinājumam</p>	<p><i>IVT³⁵</i></p> <p><i>CVT³⁶</i></p>
<p>Nr. 2</p> <p>Ieguldījums pedagogu un pasniedzēju mācībās:</p> <p>a) pedagogu un pasniedzēju daļa, kas piedalās padziļinātās apmācībās;</p> <p>b) ieguldīto līdzekļu apjoms</p>	<p><i>Ieguldījuma/procesa rādītājs</i></p>	<p>Veicināt pedagogu un pasniedzēju atbildību kvalitātes izstrādes procesā PIA jomā</p> <p>Uzlabot PIA sistēmas spēju reaģēt uz jaunu pieprasījumu darba tirgū</p> <p>Palielināt individuālās mācīšanās spēju pilnveidošanu</p> <p>Uzlabot apmācāmo personu sasniegumus</p>	<p><i>IVT</i></p> <p><i>CVT</i></p>

³⁵ Sākotnējās profesionālās apmācības.

³⁶ Padziļinātas profesionālās apmācības.

<i>Rādītājs</i>	<i>Rādītāja veids</i>	<i>Politikas nolūks</i>	<i>Lietojuma joma</i>
Rādītāji, kas palīdz noteikt kvalitātes mērķus attiecībā uz PIA politiku			
<p>Nr. 3</p> <p>Piedalīšanās līmenis PIA programmās</p> <p>Dalībnieku skaits PIA programmās atkarībā no programmas veida un individuālajiem kritērijiem³⁷</p>	<p><i>Ieguldījuma/ procesa/ iznākuma rādītājs</i></p>	<p>Sistēmas un apmācību sniedzēja līmenī iegūt pamata informāciju par PIA priekšrocībām</p> <p>Mērķtiecīgs atbalsts, lai palielinātu PIA pieejamību, tostarp sociāli nelabvēlīgām grupām</p>	<p><i>IVT</i>³⁸</p> <p><i>CVT</i></p> <p>MI (mūžizglītība): iedzīvotāju procentuālā attiecība, kas ieskaitīti oficiālās PIA programmās</p>
<p>Nr. 4</p> <p>PIA programmu pabeigšanas līmenis</p> <p>Sekmīgi pabeigto/nepabeigto PIA programmu skaits atkarībā no programmas veida un individuālajiem kritērijiem</p>	<p><i>Procesa/ rezultāta/ iznākuma rādītājs</i></p>	<p>Iegūt pamata informāciju par izglītības sasniegumiem un mācību procesa kvalitāti</p> <p>Aprēķināt „atbiruma” līmeņus salīdzinājumā ar piedalīšanās līmeni</p> <p>Atbalstīt sekmīgu mācību pabeigšanu kā vienu no galvenajiem PIA kvalitātes mērķiem</p> <p>Atbalstīt adaptētu mācību nodrošinājumu, tostarp sociāli nelabvēlīgām grupām</p>	<p><i>IVT</i></p> <p><i>CVT</i> (attiecīgā gadījumā)</p>

³⁷ Līdztekus pamata informācijai par dzimumu un vecumu varētu izmantot citus sociālos kritērijus, piemēram, skolas pamešanu agrā vecumā, visaugstāko sasniegumu izglītībā, migranta statusu, piederību etniskai minoritātei, invaliditāti, bezdarba ilgumu utt.

³⁸ Studentu ietver dalībnieku skaitā pēc 6 nedēļu ilga mācību perioda.

<i>Rādītājs</i>	<i>Rādītāja veids</i>	<i>Politikas nolūks</i>	<i>Lietojuma joma</i>
<p>Nr. 5</p> <p>Darbā iekārtošanas līmenis saistībā ar PIA programmām:</p> <p>a) PIA dalībnieku darba vieta pēc 6-12-36 mēnešiem pēc mācību beigšanas atkarībā no programmas veida un individuālajiem kritērijiem;</p> <p>b) nodarbināto apmācīto personu skaits pēc 6-12-36 mēnešiem pēc mācību beigšanas atkarībā no programmas veida un individuālajiem kritērijiem</p>	<p><i>Iznākuma rādītājs</i></p>	<p>Atbalstīt nodarbinātību</p> <p>Uzlabot PIA spēju reaģēt uz mainīgo pieprasījumu darba tirgū</p> <p>Atbalstīt adaptētu mācību nodrošinājumu, tostarp sociāli nelabvēlīgām grupām</p>	<p><i>IVT</i> (ietverot informāciju par to, kur nonāk no apmācībām atskaitītās personas)</p> <p><i>CVT</i></p>
<p>Nr. 6</p> <p>Apgūto prasmju izmantošana darba vietā:</p> <p>a) informācija par personu iegūto nodarbošanos pēc apmācību beigšanas atkarībā no mācību veida un individuālajiem kritērijiem;</p> <p>b) personu un darba devēju apmierinātības līmenis ar apgūtajām prasmēm/kompetenci</p>	<p><i>Iznākuma rādītājs</i></p> <p>(kvalitatīvo un kvantitatīvo datu apvienojums)</p>	<p>Palielināt nodarbinātību</p> <p>Uzlabot PIA spēju reaģēt uz mainīgo pieprasījumu darba tirgū</p> <p>Atbalstīt adaptētu mācību nodrošinājumu, tostarp sociāli nelabvēlīgām grupām</p>	<p><i>IVT</i></p> <p><i>CVT</i></p>

<i>Rādītājs</i>	<i>Rādītāja veids</i>	<i>Politikas nolūks</i>	<i>Lietojuma joma</i>
Informācija par kontekstu			
<p>Nr. 7</p> <p>Bezdarba līmenis³⁹ atkarībā no individuālajiem kritērijiem</p>	<i>Konteksta rādītājs</i>	Pamata informācija politikas lēmumu pieņemšanai PIA sistēmas līmenī	<p><i>IVT</i></p> <p><i>CVT</i></p>
<p>Nr. 8</p> <p>Riska grupu pārsvars:</p> <p>a) PIA dalībnieku procentuālā attiecība, kas klasificēti kā nelabvēlīgas grupas (noteiktā reģionā vai mikrorajonā) atkarībā no vecuma un dzimuma;</p> <p>b) nelabvēlīgo grupu sekmju līmenis atkarībā no vecuma un dzimuma</p>	<i>Konteksta rādītājs</i>	<p>Pamata informācija politikas lēmumu pieņemšanai PIA sistēmu līmenī</p> <p>Atbalsts PIA pieejamībai sociāli nelabvēlīgām grupām</p> <p>Atbalsts adaptētam mācību nodrošinājumam sociāli nelabvēlīgām grupām</p>	<p><i>IVT</i></p> <p><i>CVT</i></p>

³⁹ Saskaņā ar SDO un ESAO definīciju – nestrādājošas 15-74 gadus vecas personas, kas aktīvi meklē darbu un ir gatavas sākt strādāt.

<i>Rādītājs</i>	<i>Rādītāja veids</i>	<i>Politikas nolūks</i>	<i>Lietojuma joma</i>
<p>Nr. 9</p> <p>Mehānismi apmācību pieprasījuma apzināšanai darba tirgū:</p> <p>a) informācija par mehānismiem, kas izveidoti, lai identificētu mainīgās prasības dažādos līmeņos;</p> <p>b) pierādījumi par to lietderību</p>	<p><i>Konteksta/ ieguldījuma rādītājs</i></p> <p>(kvalitatīvā informācija)</p>	<p>Uzlabot PIA spēju reaģēt uz mainīgo pieprasījumu darba tirgū</p> <p>Atbalstīt nodarbinātību</p>	<p><i>IVT</i></p> <p><i>CVT</i></p>
<p>Nr. 10</p> <p>Shēmas, ko izmanto PIA labākas pieejamības veicināšanai:</p> <p>a) informācija par esošajām shēmām dažādos līmeņos;</p> <p>b) pierādījumi par to lietderību</p>	<p><i>Procesa rādītājs</i></p> <p>(kvalitatīvā informācija)</p>	<p>Atbalstīt PIA pieejamību, tostarp sociāli nelabvēlīgām grupām</p> <p>Atbalstīt adaptētu mācību nodrošinājumu</p>	<p><i>IVT</i></p> <p><i>CVT</i></p>